

KonstenKonstenKonstenKons

- Nättidskrift om samtidskonst -

▼ Hem ▼ Aktuellt ▼ Arkiv ▼ Länkar ▼ Kontakt ▼ Prenumerera ▼ Sök

Konsten årskrönika 2005

Konståret 2005 hade nog många tänkt sig skulle överskuggas av Design året, som med en ansevärd budget för marknadsföring hade det tämligen gott förspänt när champagnekorkarna fyrades av på nyårsaftonen 2004. Men sanningen blev en annan. Eftersom marknadsföringsinsatserna inte på långa vägar matchades av de medel som fanns till förfogande för att göra nya och intressanta utställningar inom designområdet så blev resultatet något som till och med designbranschens inre krets kritiserade redan innan Design året var till ända. I och för sig är detta fenomen typiskt svenskt – är det någonstans olyckskorporna älskar att bli sannspådda så är det i vårt land – men frågan är om de inte i detta fall hade fog för sitt kraxande. Hela Design året har vinglat som ett roderlöst fartyg mellan en ljuskedja av ambitioner som var och en hade behövt en betydligt mer koncentrerad satsning för att kunna resultera i något positivt. Nu kommer man allra bästa tre utställningar, som hade som huvudsyfte att ifrågasätta design- och konsthantverksbegreppen som sådana, Nationalmuseums *Conceptdesign*, Svensk Forms *Please disturb!* och Riksutställningars *100 tankar om konsthantverk*. Med tanke på att Mångkulturåret nu står för dörren kan man bara be om att de ansvariga lärt sig något av det vinddrivna Designårets öde.

2005 var annars ett konstår när det fanns goda möjligheter att träffa alla sina konstvännen och bekantskaper under biennalbesök antingen i Venedig, Istanbul eller varför inte Göteborg? Medan de förnämnda evenemangen i vanlig ordning byggde på dragkampen mellan curatoriska viljor och handfast konstnärlig praktik gjorde arrangörerna av biennalen i Göteborg en ansträngning att låta projektet förgrena sig i interaktiva processer knutna till den reella utställningsplatsen. Visst kunde man i bakgrunden ana lite av många förbindelser mellan biennalens curator Sara Arrhenius och hennes tidigare urval IASPIS-konstnärer, men detta inslag kändes trots allt inte störande. Göteborgsbiennalen blev därför främst av allt ett intressant försök att utöva curatoriskt inflytande utan att resultatet blir krystat eller upplevs som en fritt svävande skapelse, höjd över både tiden och den plats där evenemanget äger rum. Den som gillade att mingla med en internationell konstpublik kunde också ta en tur till vårt västra grannland, där Sune Nordgren fortsatt sitt dödsföraktande uppdrag att försöka bygga en sammanhållen museiorganisation av ett knippe ganska frivilliga institutioner. *Kyss froken!* Utställningen var en generalmönstring i sann biennialanda, men trots ett opretentiöst och bitvis befriande respektlöst upplägg kändes ändå

utfallet lite väl ofokuserat.

I förra årets krönika befarade jag att institutionerna kunde tänkas ligga i farozonen för att tappa identiteten, fångade mellan Designårets Skylla och den infiltrerande konstens Karybdis. Den farhågan kom verkligen på skam. Att de statliga konstmuseernas fri entré-politik skulle leda till en ökad publiktillströmning var förväntat allt annat hade närmast varit en indikation på ett kollektivt tjänstefel i museiorganisationerna. Men de växande publikskarorna fick sig också till livs ett pärlband med bra utställningar. Under hösten förvandlades Skåne till Olafur Eliasson-land med parallella utställningar på Lunds konsthall och Malmö konsthall. Just Malmö konsthall hade överlag ett starkt program med minnesvärda utställningar av bland andra Susanne Philipsz och Jun Nguyen-Hatsushiba. Hos grannen Dunkers kulturhus i Helsingborg tog den stora Konstfeminism-utställningen av på en turné som kommer att sträcka sig en bra bit in i 2006. Liljevalchs retrospektiv med Helen Chadwick var en kulturgärning i sig, och Moderna Museet blev intsvaret skyldigt. Efter en trevande start fick man bra fart på maskineriet. Lyckokastet Den 1:a på Moderna presenterade under året bland annat minnesvärda utställningar av Ann Böttcher, Johan Waerndt och Natalie Djurberg. Året avslutades med en stark, samlad mönstring av Jonas Dahlbergs konstnärskap. Pånyttfödda Millesgården satsade stort med Mari Rantanen i en spektakulär måleriutställning.

Tar man en titt på 2006 års program inställer sig omedelbart höga förväntningar. Norrköpings konstmuseum öppnar en vandringsutställning med Sveriges mest temperamentsfulle konstnär, Elis Eriksson. Dunkers kulturhus svarar med en stor Rolf Hanson-utställning, och i Göteborg gör Konsthallen samlingsutställningen Deep Search med ett antal begåvade konstnärer i den yngre generationen som Saskia Holmkvist, Johan Svensson och Kajsa Dahlberg. Magasin 3 (som i och för sig inte är beroende av offentlig finansiering) följer upp framgången med den konceptuella samlingsutställningen Here Comes the Sun (jodå, årets flitigaste konstnär Olafur Eliasson var med även här) med Walking & Falling, som kommer att innehålla verk av konsthallens tunga konstnärsnamn som bland andra Ann Hamilton, Rebecca Horn, Richard Long och Bruce Nauman. Moderna Museet bjuder på retrospektiver med både Dick Bengtsson och Paul McCarthy. Man kommer dessutom att försöka ge en alternativ bild av konstens 70-tal, kanske som en motvikt till den utställning av 70-talets politiska konst man själv gjorde för ett antal år sedan. De allra största förväntningarna häftar dock vid Moderna-utställningen 2006, det första av ett antal återkommande evenemang där ett urval curatorer skall ge sin bild av den svenska samtidskonsten just nu. Fel låt vann -rubrikerna ligger förmodligen redan färdiga på kulturredaktionerna.

Galleriscenen 2005 handlade mycket om Stockholm övriga städer får ursäkta. I Umeå gör Marianne Ahnlund och Stefan Andersson berömda utställningar, i Malmö stretar Magnus Åklundh på tillsammans med Galerie Leger samt djärvt och spretigt satsande Tapper Popermajer, i Göteborg fortsätter Mors mössa att presentera samtida konstnärskap på hög nivå, men generellt sett är trenden oroande för gallerierna utanför Stockholm. Pigga Galleri Susanne Pettersson i Norrköping har efter lång och trogen tjänst tagit timeout, vilket

förefaller symtomatiskt. Utanför huvudstaden är det nästan bara i kategorin konstnärsdrivna utställningsrum som en reell tillväxt sker, något som borde rendera alla de som försöker driva kommersiell galleriverksamhet norr om Stallmästargården och söder om Skanstull en inofficiell tapperhetsmedalj. Konstens redaktion volontärer gärna som utdelare!

I Stockholm finns en grundmurad tradition att klaga på utställningsrepertoaren, men frågan är om utbudet någonsin tidigare varit större och mer mångsidigt än vad det är just nu. Prestigegallerier som Andréhn-Schiptjenko, Brändström & Stene, Wetterling och Milliken har fortsatt att låta den svårflörtade huvudstadspubliken stifta bekantskap med spännande utländska konstnärskap, samtidigt som Mia Sundberg, Magnus Karlsson, Olsson, Peter Bergman, Knäpper+Baumgarten, Natalia Goldin och många, många av deras kolleger (ingen nämnd och ingen glömd) gjort sitt bästa för lyfta fram den nya svenska samtidskonsten. Vid sidan av dessa verkar ett antal högtsträvande konsthallsprojekt som exempelvis Marabouparken, Botkyrka konsthall, Tensta konsthall och Konsthall C. Under året blossade dessutom något så ovanligt som en seriös konstkritikdebatt upp, ledd av ett antal unga skribenter med NetArt som plattform. Att debatten exploderar just nu är inte svårt att förstå. Såväl kvantitets- som kvalitetsmässigt finns det en klyfta mellan den utställningsverksamhet som bedrivs på gallerier, museer och konsthallar och sättet på vilket aktiviteterna matchas i dagsmedierna. Hade det bara varit en fråga om texternas intellektuella nivå så hade diskussionen kanske kunna buntas ihop med debatten om den verbala misshandeln av Mikael Persbrandt, men så enkelt låter sig inte problemet beskrivas. Vad vi snarare har under uppsegling är ett ordentligt generationskifte inom konstkritiken av det slag som skedde i slutet av 80-talet. Konturerna av detta är det dock alltför tidigt att säga något substantiellt om.

Önskningsfrågor för framtiden skall man vara försiktig med. Men ett par anspråkslösa förslag kanske kan vara på sin plats: Avdragsrätt för företagets inköp av samtida konst, en gemensam och riktigt vass konstnälsnämnd i Stockholm och ett centralt placerat elevgalleri för de högre konstutbildningarna i Stockholm leder inte automatiskt till ett mer levande konstliv. Men det gör heller ingen skada.

Bilder (uppifrån och ned): Barbara Kruger, Annika von Hausswolff, Jan Borchies, Jonas Dahlberg

>>Överst på sidan

2005-12-129 Anders Olofsson (text), diverse upphovsmän (f)

Här kan du berätta vad du tycker om artikeln! Observera att dina synpunkter går till redaktören, och inte publiceras med automatik.

Sänd!

Innehållet på dessa sidor är skyddat enligt lagen om upphovsrätt. Copyright (om ej annat anges): Konsten samt respektive författare. Visningen optimerad för IE/Netscape 4.x, samt upplösningen 1024x768 bildpunkter.